

Vi är uppenbarligen med god fart på väg från industrisamhälle till ett mer kunskapsintensivt samhälle. Mätningar av informationssektorns omfång i USA visar redan på 30-50 procent av BNP, beroende på hur man mäter. I Europa arbetar OECD på liknande mätningar, med aktivt svenskt deltagande.

En annan känslig begränsning i informationssamhället rör förmedlarens ansvar. Den slussfunktion som dagens massmedier utövar, kommer att bli föremål för ökad uppmärksamhet när de nya elektroniska medierna kommer. Teledata/View-data är det viktigaste här.

På några områden ser vi informationssamhället direkt om knuten. System för banktransaktioner, kassasystem i diversehandeln och elektroniska meddelandesystem utgör tre viktiga tillämpningar för 1980-talet, som väntas expandera särskilt snabbt.

Se upp med Televerket: Kontorstele-monopol hotar

Det framtida kontoret nämns ofta i dessa sammanhang. Man talar om ett kontor nära nog utan papper, där elektronik och datorer sköter det mesta: arkivering, brev, register, almanackor, artikelmateriell m m. Dagens rutinuppgifter tas över av tekniken och vi får mindre hierarkiska och stela ansvars-

men kraftfull intressent.

Kontorstjänsterna blir potentiellt allt viktigare. Dessa datsystem blir för affärsliv och förvaltning så integrerade med organisationens inre och yttre liv att maximal uppmärksamhet på leverantörsfrågan behövs. Televerket har hanterat sitt telefonmonopol med den äran. Tydligt är man därifrån på väg att på sikt lansera mer kompletta kontorstelesystem, med telelinjer, koncentratorer, terminaler, View-datamöjlighet, elektronisk post, registerservice m m, som komplement till förhållandevis raffinerade telefontjänster.

Två effekter kan detta få.

För det första: Erfarenheten visar hur svårt det är att strikt dra gränsen mellan teknisk kommunikation och informationsinnehåll. I de allt mer raffinerade telesystemen finns stun-

Thomas Ohlin,

fillic och ansvarig inom Styrelsen för teknisk utveckling, STU, för nya datatillämpningar, varnar här för televerksmonopol på kontorstelesidan. Ett sådant skulle bli både ineffektivt och obehagligt, hävdar Ohlin.

dom praktiska restriktioner för de budskap som förmedlas.

Meddelandetyp, grafisk utformning, tabeller, uttrycksformer, periodicitet m m kan beröras. Och systemsäkerhet inte minst. Vill vi ha ett enahanda ansvar för dessa viktiga ting? En stark koncentration på systemleverantörssidan är utan tvekan riskabel i detta perspektiv.

För det andra: Televerkets marknadsföringsansvar för telefon och publikt data-nät m m kan göra livet surt för systemkonkurrenter. Det är lätt att bygga vidare, men svårt att komma igång. Exemplet med den sk TV-fonen för döva antyder nyligen hur en redan stark position kan påverka marknaden på ett för konkurrenterna ogynnsamt sätt.

Vi bör eftersträva en fungerande marknadsbalans för de framtida telesystemen, med en god chans för konsumenterna att kunna välja mellan ett flertal producenter av utrustning och tjänster. Ett faktiskt televerksmonopol är minst sagt ineffektivt och obehagligt.

DAGENS INDUSTRI
18 APR 1978